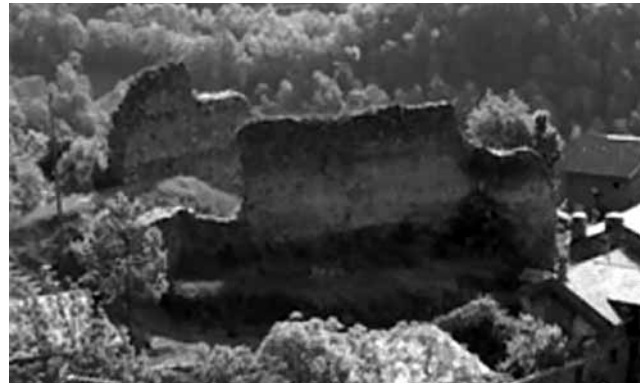

de Ribes. Malgrat tot, és una construcció relativament tardana, ja que fou bastit entre final del segle XIV i –com a molt tard– mitjan segle XV, segons es desprèn d'un document de lliurament de les claus del castell als cònsols de Queralbs datat entorn dels anys 1450-1451. La posterior destrucció del castell podria tenir el seu origen en el desplaçament cap al sud de la frontera amb el regne de França, com a conseqüència del Tractat dels Pirineus, de 1659. L'exèrcit francès ini-

cià una política –que mantingué al llarg de tot el segle XVII– de destrucció de totes les fortificacions que havien quedat en mans espanyoles, per evitar la consolidació d'una nova frontera militar. En tot cas, l'estat que presentaven les restes del castell en el moment d'iniciar-se les obres de restauració semblen confirmar aquesta hipòtesi, atès que no es conservava dempeus cap de les seves tres torres i només es mantenien drets dos murs laterals, fet que ha

El castell de Queralbs, consolidat.

portat a pensar als seus restauradors que les torres foren barrinades.

Tota intervenció en un monument és sempre una operació delicada. Enfront del criteri de les restauracions completes i historicistes, la restauració més digna i respectuosa sol ser aquella que afecta al mínim el monument. Si a això hi afegim, a més, l'estalvi econòmic i la possibilitat que sigui emprat per a algun ús social, la inversió efectuada esdevé molt més rendible. Això és precisament el que ha succeït amb el castell de Queralbs, amb una restauració correcta i poc intervencionista efectuada per l'equip tècnic del Servei de Monuments, sota la direcció de l'arquitecte Lluís Bayona, i que ha tingut un cost de 210.000 €, sufragat per l'Ajuntament de Queralbs i la Diputació. La intervenció permet donar el màxim de possibilitats al monument sense trencar el seu caràcter de «ruïna visitable», i per tant sense negar –com tant vegades ha passat– que el procés destructiu d'un monument és també part

Dos bisbes al Perú

Des de fa molt temps sabíem que hi havia un bisbe gironí al Perú: mossèn Enric Pèlach Feliu, capellà de l'Opus Dei que, com a prelat d'Abancay, va desplegar una intensa activitat apostòlica i social en terres andines. Aquest estiu va morir, als 90 anys, i l'ofici funeral celebrat a Girona va tenir accents multitudinaris. Va ser acomiadat amb tota mena d'elogis, entre els quals va destacar –per inesperat– un article laudatori de l'excalcalde Joaquim Nadal. El seu pensament i la seva obra han estat recollits i reflectits en diversos llibres i és possible que n'apareguin més entorn de la seva figura.

Però al Perú també hi havia un altre bisbe d'ascendència gironina: mossèn Joan Godayol Colom, que va ser jubilat precipitadament pel Vaticà de la prelatura d'Ayaviri després de quasi quinze anys d'episcopat. Retirat abans d'hora amb l'excusa d'una malaltia, té 64 anys, però no li ha estat assignada cap altra diòcesi i viu a Barcelona com un membre més de la comunitat salesiana que té cura del temple expiatori del Tibidabo. No ha merescut, per ara, cap reconeixement públic ni s'ha escrit cap llibre sobre els seus quaranta anys de vida missionera. Aquest estiu va visitar diverses paròquies del bisbat de Girona i va presidir la tradicional Oikumene o Missa Internacional de Roses, el 12 d'agost. El dia abans, va fer unes declaracions al *Diari de Girona* que van circular quasi furtivament, fotocopiades, per algunes paròquies. Aquestes van ser algunes de les seves afirmacions: «Hem de tornar a una Església de servei, no de poder. La gent ha vist fets de l'Església que rebutja i, per tant, se n'ha allunyat. Estem pagant les conseqüències del nacionalcatolicisme. L'ostentació de l'Església ha foragitat persones àvides de fe. L'Església "legalitzada" s'està enfonsant. Hi haurà un retorn al cristianisme com a forma de convivència. Refer una cosa que cau no val la pena; el cost és excessiu. Val més que caigui, i en fem una de nova».

Hem tingut, doncs, dos bisbes gironins al Perú, amb mentalitats i estils diferents. L'un se n'ha anat envoltat de totes les benediccions oficials. L'altre viu ocult, rodejat del silenci amb què són rebuts sovint els profetes.

Narcís-Jordi Aragó